

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ

1.3. ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО...

ЗА ПЕРИОДА

(2025– 2030)

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Въведение.....
2. Мисия и визия.....
3. SWOT анализ.....
4. Стратегически цели.....
5. Заключение.....

1. Въведение

Настоящата стратегия очертава мисията, принципите, стратегическите цели, приоритетни посоки и дейности за развитие на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за периода 2025-2030 г.

Стратегията отразява общите визии на факултетите, в които се реализира и развива професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

Видно от Рейтинговите класации, последователно и системно направление 1.3. Педагогика на обучение по... заема първо място сред другите български висши училища и сред основните цели на стратегията е запазване на водещото място на Софийския университет в областта на педагогическите изследвания, подготовката на педагогически кадри, развитие на направлението в контекста на европейските и националните стратегически документи за осъществяване на качествено и иновативно образование.

Стратегията се основава на принципи като:

- *Приемственост* – отчитане на резултатите, постигнати до момента и гарантиране на целенасоченост и устойчивост при прилагане на целите и дейностите.
- *Прозрачност* – ясно и конкретно разписани приоритети и задачи, което позволява на хората да участват по-лесно в процеса на вземане на решения.
- *Качество* – насоченост на целите и дейностите към реалните потребности на образователната теория и практика, споделено лидерство, развитие на приобщаващи политики, процесен подход при управление на системата и очертаване на възможности за подобряване и вземане на решения, основани на доказателства, управление на взаимоотношенията.

- *Адаптивност, гъвкавост и иновативност* – отчитане на настъпващите промени в сферата на образованието, обучението и педагогическите изследвания и предлагане на нови подходи, мерки и дейности за постигане на целите, заложен в Стратегията.

- *Партньорство и съгласуваност* – активно взаимодействие с организации и институции на национално ниво: с образователни институции – детски градини, училища, центрове, школи, читалища и други, с органите на централната и местната власт, с други висши училища, с културните институции, с научните организации, със социалните партньори, работодателите и гражданското общество за постигане на целите. Развитие на международното сътрудничество.

- *Устойчивост на резултатите* – осигуряване на дългосрочни ползи/ефекти от постигнатите резултати.

Стратегията е изготвена в синхрон с перспективите, заложен в актуални стратегически документи на европейско, национално и институционално ниво, които очертават общата споделена визия за висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене.

Стратегически документи на европейско ниво:

- Стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021–2030).
[-https://eur-lex.europa.eu/BG/legal-content/summary/strategic-framework-for-european-cooperation-in-education-and-training-towards-the-european-education-area-and-beyond.html](https://eur-lex.europa.eu/BG/legal-content/summary/strategic-framework-for-european-cooperation-in-education-and-training-towards-the-european-education-area-and-beyond.html)
- Резолюция на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021—2030 г.) -
<https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/b004d247-77d4-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

Стратегически документи на национално ниво

- Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021–2030 г -
https://www.neaa.government.bg/images/strategicheski-dok-VO/rMS_Strategia-VO_120121.pdf
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България (2017–2030 г) -
https://www.neaa.government.bg/images/strategicheski-dok-VO/ssstrategy-razvitie-nauchnite-izsledvania_2030_bg.pdf
- Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“ -
<https://www.eufunds.bg/bg/opseig/node/4611>

- План за действие в областта на цифровото образование (2021–2027 г.).
<https://education.ec.europa.eu/bg/focus-topics/digital-education/plan>
- Закон за висшето образование, обн. ДВ. бр.112 от 27 Декември 1995 г., посл. изм и доп. ДВ. бр.39 от 1 май 2024 г. = <https://lex.bg/laws/ldoc/2133647361>
- Закон за насърчаване на научните изследвания от 2003 г., обн. ДВ. бр.92 от 17 октомври 2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.39 от 1 май 2024 г. - <https://lex.bg/laws/ldoc/2135472978>
- Наредба № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, обн. ДВ. бр.61 от 2 август 2019 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.23 от 19 март 2024 г. - <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2137195301>
- Закон за предучилищното и училищното образование, обн. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.27 от 29 март 2024 г. - <https://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2136641509>
- Постановление № 27 от 1 февруари 2021 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“ - [PMS_27_ID_Naredba_uchitel.pdf](#)

2. Мисия и визия

Чрез факултетите, осигуряващи обучението в ПН 1.3. Педагогика на обучението по..., СУ „Св. Климент Охридски“, има мисията:

- Да развива професионалното направление и да запази водещата си позиция в Рейтинговата система на висшите училища в България.
- Да подобрява позицията си в международните рейтингови класации.
- Да налага високи стандарти в научноизследователската и преподавателската работа в областта на 1.3. Педагогика на обучението по....
- Да създава условия за привличане на най-перспективните студенти и докторанти, които са избрали за своя професионална реализация областта на педагогиката, да подготвя високообразовани кадри в областта на квалификацията на учителите и другите педагогически специалисти.
- Да създава у възпитаниците си нагласа за учене през целия живот и им осигури основа за успешна реализация в образователния сектор.
- Да развива и надгражда научните постижения в направлението както в национален, така и в международен контекст.

3. SWOT анализ

Силни страни

- Софийският университет „Св. Климент Охридски“ е водещ в университет според Рейтинговата система на висшите училища в България в професионално направление

1.3. с дългогодишни традиции в обучението на бакалаври, магистри и докторанти в професионалното направление .

В направление 1.3 в сътрудничество с няколко български университета, както и с университети в чужбина, са създадени първите междууниверситетски магистърски програми като част от стремежа към създаване на общо европейско пространство за висше образование.

- Неизменно в последните години е търсенето от страна на студентите на специалностите в направление 1.3. Педагогика на обучението по...
- Съвременните учебни планове, програми и електронни ресурси чрез университетската система Moodle, високата реализация на завършилите студенти и високата квалификация на академичния състав, поддържащ много сериозна научно-изследователска дейност с множество участия в национални и международни проекти.
- Научното ръководство на докторанти и квалификацията на преподавателския състав за експертна подкрепа на докторанти, както и множеството международни договори за съвместна дейност, сътрудничество и мобилности с образователни институции, неправителствени организации, организации за неформално образование за деца и възрастни несъмнено също са сред силните страни на направлението.
- Не на последно място - изключителното разнообразие от предлагани специалности и програми в рамките на ПН – бакалавърска, магистърска и докторска степен, както и активните връзки с потребители на кадри (периодично организиране на събития, свързани с повишаване на качеството на обучение в професионалното направление), академичното менторство и ефективно работещите модели за наставничество; авторството на учебни помагала от преподавателите, работещи в направление 1.3 също е изключително важен момент в стратегическите приоритети.
- Липсата на академична етика е санкционирана във всичките си форми: активно се използва системата за проверка на студентските разработки, дипломните работи и дисертационните трудове посредством вградената в Moodle StrikePlagiarism.
- Както студентите, така и докторантите имат възможност за участие в международни и национални научни форуми, с приоритет се включват в научни проекти и други форми на научно-изследователска дейност, осигурява се възможност за публикации в национални и международни бази на студентите, младите учени и нехабилитираните преподаватели.
- Богат и постоянно осъвременяващ се библиотечен фонд и множество функциониращи центрове за подпомагане научното развитие на студентите, докторантите и преподавателите.

Слаби страни

- Макар че направление 1.3 Педагогика на обучението по ... в СУ е с най-високия рейтинг спрямо останалите университети в ПН, има какво да се желае по отношение на броя публикации в международни бази данни като “Web of Science” и “Scopus”, макар в специфичните бази данни участието на учените от направлението да е сериозно.
- Необходимо е да се увеличи изходящата мобилност на студентите и докторантите.

- Важно е да се поддържат непрекъснати връзки с потребителите на кадри, чрез проучвания на пазара на труда, анкети и планирани събития, които да дават възможност за навременни управленски анализи на учебните планове.
- Недостатъчна осигуреност със съвременен софтуер за провеждане на научно-изследователска работа.

Възможности

- Създаване на съвместни програми с чуждестранни университети и привличане на повече студенти и докторанти както от страни от ЕС, така и от други партньорски университети в чужбина по различни проекти. Увеличаване на магистърските програми на английски език
- Привличане на международни учени като гост-лектори, за да обогатят учебните програми и изследователските дейности в направлението.
- Разширяване и използване по-широко възможностите на програмата Еразъм +
- Разширяване на връзките с потребителите на кадри – образователни, други работодателски организации, с неправителствени организации за проучване на потребностите и подготовка на кадри с необходимата квалификация.
- Засилено сътрудничество с факултетните студентски съвети и включването им при реализирането на идеи и проекти.
- По-широко популяризиране на всички възможности за продължаваща квалификация.
- Увеличаване на броя на програмите в дистанционна форма на обучение.

Ограничения

- Прогресивното намаляване на населението на България и на самите младежи, завършващи средно образование.
- Силната конкуренция в европейското пространство и в национален контекст на други висши училища, предлагащи програми в направление 1.3 Педагогика на обучението по...
- Непоследователност на държавната политика при финансиране на обучението на студентите в направлението.

4. Стратегически цели

За осъществяване на още по-качествено развитие в научното направление са набелязани три основни стратегически цели, свързани с **практическото обучение на студентите, научно-изследователската дейност на докторанти и преподаватели, както и квалификацията на академичния състав.** И трите са свързани с подобряване на сътрудничеството между Софийски университет и базовите училища по отношение на:

- подобряване на ефективността на студентските практики;
- Изграждане на ефективна връзка образование-наука-бизнес
- подобряване на сътрудничеството около провеждането на научни изследвания;

- по-широко приложение на възможността университетски преподаватели да преподават на ученици.

Относно първата цел се планира да се потърсят подходи за оптимизиране на организационните модели за провеждане на Хоспитиране, Текуща педагогическа практика и Стажантска практика, чрез които евентуално да се постигне по-усърдна самоподготовка на студентите, от една страна, и по-активно участие на университетските преподаватели в конферирването и подпомагането на студентите, от друга. Това може да включва както прецизиране на изискванията към наличната учебна документация, така и добавяне на изцяло нови учебни дейности.

Стратегическата цел за усъвършенстване на научноизследователската дейност на преподаватели и докторанти включва търсене на потенциални възможности за осъществяване на по-амбициозни новаторски проекти в сферата на общообразователната подготовка в училищното образование, както в национален, така и в международен план и използване и разгръщане на възможностите на програмата Еразъм плус и международните мрежи.

Свърхурегулирането на учебните програми в училищата от последните десетилетия по естествен път започна да измества фокуса на научните експерименти, като изследователите по-често се насочват към избираеми часове и профилирана подготовка, извънкласни дейности, приобщаващо образование и подготовка на талантили ученици за състезания. Практиката показва, че това са сфери, в които България се представя добре на световно ниво. В същото време от международни изследвания като PISA и TIMSS се наблюдава трайна тенденция на спад на средното ниво. Затова възвръщането на изследователския интерес повече към нуждите на „средностатистическия ученик“, т.е. върху общообразователната подготовка, би следвало да е с повишен приоритет, както и възраждане на традицията на активно практическо обучение в реална образователна среда.

Модернизацията на обучение и квалификацията на преподавателския състав предполага адаптиране на класическите методи за обучение и усъвършенстване на съвременните методи за оценяване; развитие на хибридни и електронни форми на обучение в помощ на учебния процес; засилване на междудисциплинарните връзки в учебните планове и програми; насърчаване на фундаменталните и приложните изследвания в направление 1.3 Педагогика на обучението по...; подкрепа за младите изследователи чрез участие в научни проекти, конференции и грантове; утвърждаване и развитие на добри практики за осигуряване на модерна, сигурна, достъпна и екологична среда на обучение.

5. Заключение

Настоящата стратегия осигурява цялостен и обобщен поглед към развитието на професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... в СУ „Св. Климент Охридски“ и е в синхрон с общоуниверситетската политика за качествено образование и върхови научноизследователски резултати. Чрез нейното прилагане се работи за създаването на среда, която насърчава високите постижения в обучението на педагози, стимулира интердисциплинарното сътрудничество, насърчава международната

мобилност на студенти, докторанти и преподаватели. Постигането на посочените стратегически цели и дейности ще продължава да утвърждава позицията на Софийския университет като водеща институция в подготовката и повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти, при стимулиране на научните изследвания и за насърчаване на култура на сътрудничество и споделяне на знания в европейското пространство за висше образование.